

Роль театральної-декораційної діяльності в художньо-творчому розвитку молодших школярів

Одним із найважливіших питань дитячої психології і педагогіки є питання значення творчої роботи для загального розвитку і становлення особистості дитини. Вже у ранньому віці у дітей спостерігаються творчі процеси, які найкраще виражаються в іграх. Уміння з елементів створювати ціле, комбінувати старе у нові поєднання і становить основу творчості [3, с.149-150].

Відомо, що художньо-естетична освіта і виховання здійснюється через знайомство учнів з різними видами мистецтва і залучення їх до різноманітних сфер художньо-творчої діяльності: художнього слова, музики, співу, танцю, малювання, ліплення тощо .

Оскільки художнє виховання – це процес формування у дітей здатності відчувати, розуміти, оцінювати, любити мистецтво, потреби в художньо-творчій діяльності та створенні естетичних цінностей і передбачає різні види прояву художньо-творчих здібностей: здатність сприймати, здатність перетворювати в найдоступнішій формі елементи красивого в життя і побут, виразно співати, читати вірші, танцювати, малювати, здатність оцінювати красиве у навколишньому. Саме специфіка театрального мистецтва є тим широким „полем” діяльності, завдяки якому дитина сповна може розкрити свої творчі здібності.

Прогресивні педагоги і вчені минулого і сучасного періоду завжди підкреслювали виховну роль шкільного театру. Сценічне мистецтво, вважали вони, психологічно близьке до дитячої гри. Вони порушували питання про сценічні методи викладання (інсценізації за мотивами байок, віршів та оповідань, побутових сценок з життя народів або епох, власноручне виготовлення костюмів та бутафорії); про шкільний театр, в якому діти були б не тільки виконавцями, а й технічним персоналом театру: суфлерами, помічниками режисера, декораторами, костюмерами, освітлювачами, гримерами...[1, с. 5].

Відомий театральний діяч і педагог Н. І. Сац, яка все своє життя присвятила дитячому театру, неодноразово наголошувала на вагомій ролі театрального мистецтва в естетичному вихованні дітей.

Вчений і педагог Б.М. Неменський в розробки своїх програм з образотворчого мистецтва і художньої праці для учнів початкових класів

обов'язково включав теми, пов'язані з театром, художньо-театральною діяльністю.

Метою дослідження є обґрунтування ролі театрально-декораційної діяльності у художньо-творчому розвитку молодших школярів.

Оскільки естетична освіта та виховання досягаються способом комплексного впливу на дитину засобами різних видів мистецтв, то саме завдяки театральному мистецтву, яке синтезує в собі різні види мистецтв, можна максимально сприяти художньому розвитку й естетичному вихованню школярів.

Художнє виховання засобами театрального мистецтва дає можливість дитині сповна розкрити природні нахили і здібності, знайти улюблений вид діяльності, улюблену справу, має великий діапазон для прояву дитячої фантазії, здібностей через різні види діяльності: гру, спів, художнє слово, танець, зображувальну діяльність. Знайомлячись з театральним мистецтвом, дитина розширює своє коло уявлень про види мистецтва і його зв'язки з життям, збагачує свою уяву про місце мистецтва в житті і елементах його мови.

Заняття театрально-декораційною діяльністю сприяють інтенсивному розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів з образотворчого мистецтва через багатогранну образотворчу діяльність, адже театрально-декораційне мистецтво, як ні один з видів мистецтва, передбачає синтез елементів усіх видів образотворчої діяльності (графіки, живопису, скульптури, декоративно-прикладного мистецтва і, навіть, дизайну).

Тому театрально-декораційна діяльність як ні одна з інших) має великий діапазон для прояву художньої творчості та художніх здібностей дитини. Це може знаходити своє вираження у виконанні театральних ескізів декорацій, костюмів, макетів, афіш, програмок до шкільних вистав, виховних заходів.

Виконуючи прості ескізи, макети по оформленню майбутньої самодіяльної вистави, маски, ескізи образів і костюмів персонажів, безпосередньо беручи участь у виготовленні нескладних елементів декорацій, костюмів, гриму, дитина реалізує себе через улюблений вид образотворчої діяльності, адже тут можна застосувати довільну художню техніку, яка найбільше приваблює (живописну, графічну, аплікаційну, колажну, пап'є-маше тощо). У процесі вищезгаданих технік і видів зображувальної діяльності передбачається використання широкого діапазону різноманітних матеріалів (паперу, картону, текстилю, фольги, фарб, графічних, пластичних, синтетичних, ін. матеріалів).

Однією з основних вимог оновленої програми з трудового навчання є пропедевтична профорієнтація учнів початкових класів. Тому опрацювання

тем, пов'язаних з театральньо-декораційною діяльністю є доцільним і актуальним, оскільки детальніше і глибше знайомить молодших школярів з цікавою специфікою роботи театральних художників різних спеціальностей: художника-постановника художника-декоратора, художника-бутафора, художника-гримера, художника-костюмера.

Особливе морально-естетичне значення має те, що дитина бачить конкретне втілення і користь від своєї праці. Велике виховне значення має і те, що творчий процес над самодіяльним оформленням дитячої вистави, створенням костюмів, гриму здійснюється разом з іншими дітьми, передбачає колективну і групову форми роботи, а значить дитина реально бачить плоди своєї праці, свій внесок у загальну творчу справу, що сприяє загостренню відчуття відповідальності за загальний творчий процес, який являється важливим стимулом для максимального розкриття її творчого потенціалу.

Окрім того, класна або позаурочна робота з дітьми має велике значення і для педагогічно-художньої діяльності самого учителя. Театральні заняття з дітьми, як і будь-які інші заняття мистецтвом, - складний творчий педагогічний процес. Викладання і художньо-педагогічне керівництво у сфері театральної діяльності завжди буде обумовлене індивідуальністю педагога-керівника, умовами і можливостями конкретного колективу школярів. Важливим позитивним фактором впровадження театральної тематики і діяльності у шкільному навчально-виховному процесі є момент масовості, завдяки якому фактично кожна дитина може спробувати проявити себе в цій сфері (на відміну від організації гурткової роботи, куди діти приходять свідомо, вже за інтересами).

Через театральне мистецтво, театральну діяльність учні мають можливість знайомитись з програмовими літературними, музичними творами, з витоками національного театру, з українськими національними традиціями через інсценізації (наприклад, народних обрядів, вертепу тощо), що, в свою чергу, є важливим фактором здійснення національного виховання. Так, завдяки дитячій театральній діяльності здійснюється формування патріотичних почуттів дитини.

Отже, залучення учнів в процес театральньо-декораційної діяльності озброює їх поглибленими знаннями сценічного мистецтва, зображувальними уміннями і навичками, пояснює суть театального мистецтва, нові терміни, прийоми і методи роботи. Художньо-образна природа театального мистецтва робить художню діяльність дітей в цій сфері важливим засобом виховання, формування і розвитку творчої уяви, образного, продуктивного,

конструктивного і логічного мислення, фантазії, що лежить в основі будь - якого виду творчості.

Література

1. Миропольська Н.Є. Театр у школі: Кн. для вчителя.- К.: Рад. шк., 1990.- 155с.
2. Неменский Б.М., др. Изобразительное искусство и художественный труд.-М.: Просвещение, 1991.-С.96-109.
3. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка. Практикум.-К.: Вид. Дім „Слово”, 2007- С.142-151.
4. Сац Н.І. На путях к прекрасному.- М.: ”Знание”, 1986.-С.3-19.